

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E. c)

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassák el figyelmesen az alábbi szöveget:

A. „1394 szeptemberében a hozzávetőlegesen 40.000 embert számláló török sereg (...) Nikápolynál átkelt a Dunán (*Dunărea*) Havasalföldre (*Țara Românească*). [Mivel] a román sereg csak 10.000 főt számlált, Mircea cel Bătrân a döntő ütközetet kerülő, de a török sereget állandó támadásokkal zaklató taktikát alkalmazta, ami eredményeképpen, mire a török egységek Havasalföld (*Țara Românească*) régi fővárosa, Curtea de Argeș közelébe értek, nagymértékben meggyengültek. A döntő ütközetre, (...) 1394. október 10-én került sor <Rovine-nél>, (...). A románok ellenállása, valamint az attól való félelem, hogy Zsigmond király, akinek a seregei már megérkeztek Temesvárra (*Timișoara*), Mircea cel Bătrân segítségére siet, arra [kányszerítették] Bajazidot – az első szultánt, aki sereget vezetett román területeken -, hogy a Dunától (*Dunărea*) délre való visszavonulás mellett döntsön.”

(Șt. Ștefănescu, *România középkori történelme*)

B. „Valóban, a II. Mohamed [szultán] által Havasalföld (*Țara Românească*) ellen indított óriási erő előtt, Vlad Țepeș nem adta meg magát, annak ellenére, hogy egyedül maradt viszonylag kis seregével (30.000). Ahogyan azt az előbbi évben, az Anatólia elleni hadjárata során is tette, II. Mohamed a flotta segítségét is igénybe vette 1462-ben a Havasalföld (*Țara Românească*) elleni hadjáratban.

Katonai szempontból, (...) II. Mohamed nem ért el döntő győzelmet Vlad Țepeș ellen. (...) Azonban, politikai szempontból, a szultán uralma a Dunánál (*Dunărea*) megszilárdult és a török ellenőrzés Havasalföldön (*Țara Românească*) megerősödött.

(G. Tahsin, *Románok és törökök a XIV.-XVI. században*)

A szöveg alapján válaszoljanak az alábbi követelményekre:

1. Nevezék meg az A forrásban említett középkori román ország fővárosát. **2 pont**
2. Pontosítsák azt a századot, amelyben a B forrásban leírt események történtek. **2 pont**
3. Nevezék meg Havasalföld (*Țara Românească*) két uralkodóját, egyet az A forrás és egyet a B forrás alapján. **6 pont**
4. Írják le a vizsgalapra annak a forrásnak megfelelő betűt, mely szerint, a Török Birodalom hadjáratának, politikai szempontból, a román állam számára kedvezőtlen következménye volt. **3 pont**
5. Írjanak a vizsgalapra az A szövegből kiemelt két olyan információt, amelyek között ok-okozati összefüggés van. **7 pont**
6. Mutassanak be két konfliktust a román térségből, amelyek a középkorban és az újkor kezdetén történtek, a fenti forrásokban említettek kivételével. **6 pont**
7. Említsenek meg egy hasonlóságot két olyan diplomáciai esemény között, amelyekben részt vettek a románok a középkorban. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassák el figyelmesen az alábbi szöveget:

A Mussolini által [Olaszországban] a Rómába való bevonulás után bevezetett autoritér pluralista rendszer átalakítása totalitárius diktatúrává (...) az 1925-1926-os évekből (...) származik.

(...) A monarchia támogató volt, de a király (...) szerepét a képviseletre korlátozták. A Szenátust is csak azért tartották meg, hogy hivatkozni lehessen az antik római intézményre és hogy megkíméljék a régi vezető osztályt, de annak ellenére, hogy ezen magasrangú intézmény tagjai közt nagyon sokan a rendszert képviselték, nem rendelkeztek semmi konkrét hatalommal.

A Képviselőház olyan körülmények között volt választva amelyek függővé tették a párttól. (...) A tulajdonképpeni hatalmat az "Il Duce" [Mussolini] gyakorolta. Elvileg csak a királynak tartozott felelősséggel és jelentős gazdasági hatáskörrel rendelkezett, mint a korporációk minisztere és katonai hatáskörrel, mint a hadsereg főparancsnoka. Ő nevezi ki és hívja vissza a minisztereket, akik egyszerű végrehajtók és törvénykezhet rendeletek által, a Parlament ellenőrzése nélkül. (...) Az egyetlen párt küldetése a lakosság felügyelete és ideológiai besorolása. (...) Ő részt vesz a rend fenntartásában a miliciák segítségével. (...) Ekkor, [1940] a Nemzeti Fasiszta Párt 3 millió tagot számlált."

(S. Berstein, P. Milza, *Európa története*)

A szöveg alapján válaszoljanak az alábbi követelményekre:

1. Nevezzék meg, a szövegben említett pártot. **2 pont**
2. Határozzák meg, a szöveg alapján, a Képviselőház egy jellemzőjét. **2 pont**
3. Említsék meg, azt a politikai rendszert és történelmi térséget, amelyre az adott szöveg vonatkozik. **6 pont**
4. Említsenek meg, a szöveg alapján, a Szenátusra vonatkozó két információt. **6 pont**
5. Fogalmazzanak meg, a szöveg alapján, egy szempontot Mussolini az államban betöltött hatásköreiről, és támasszák alá a megfogalmazott szempontot a szövegből kiemelt két információval. **10 pont**
6. Érveljenek, egy releváns történelmi esemény által, azon kijelentés mellett, miszerint a XX. századi Európa egyik jellemzője volt a demokratikus politikai gyakorlat. (Pontozzák az érvelés meggyőző erejét, a megfelelő történelmi esemény használatát, valamint az ok-okozati viszonyt és a következtetést kifejező szavak használatát.) **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjanak egy hozzávetőlegesen két oldalas esszét Románia (*România*) részvételéről a nemzetközi kapcsolatokban (XIX. – XX. századokban), figyelembe véve a következőket:

- említsenek meg egy eseményt, amely során Románia (*România*) részt vett a nemzetközi kapcsolatokban a XIX. század második felében;
- említsenek meg egy okot, amely következtében Románia (*România*) csatlakozott a XX. század elején valamely nagy szövetségi rendszerhez és mutassák be ennek a csatlakozásnak egy következményét a román állam számára;
- említsenek meg két eseményt amely során a romániai sztálinista rendszer részt vett a nemzetközi kapcsolatokban és pontosítsanak egy hasonlóságot a két esemény között;
- fogalmazzanak meg egy szempontot a romániai nemzeti kommunizmus hidegháborúra vonatkozó álláspontjáról és támasszák alá a megfogalmazott szempontot egy történelmi érveléssel.

Figyelem! Pontozzák a **megfelelő történelmi nyelvezet** használatát, a bemutatás **szerkezetét**, az **ok-okozati összefüggések** kiemelését, a megfogalmazott szempontok **történelmi érvekkel** való alátámasztását (az érvelés meggyőző erejét, amit a megfelelő történelmi esemény, az ok-okozati viszonyt és a következtetést kifejező szavak használata biztosít), a történelmi események **kronológiai/logikai sorrendjének** a betartását, a meghatározott **terjedelmi követelményeknek** való megfelelést.